

Riječ urednikā

25. svibnja 1973. – na ondašnji Dan mladosti, što nam se zbog dobi u kojoj smo bili činilo prigodnim – pojavio se prvi broj časopisa *Latina et Graeca*. Njime je tadašnja mladost okupljena na Odsjeku za klasičnu filologiju odlučila entuzijastički, kakva mladost već jest, svojoj izabranoj struci dati javni glas.

Među pokretačima časopisa bio sam i ja, a bio sam na drugoj godini studija i imao, nevjerojatno, samo 20 godina. U trenutku kad ovo pišem imam ih, dakako, 70. I nekako je tih 50 godina, koje sam proveo s našim časopisom, a poslije i s knjigama, seminarima te napokon s Institutom, prorujilo poput vihora. Događalo se u tih 50 godina mnogo toga lijepog i mnogo borbi i nerazumijevanja, ali mi se čini da sam o tome dosta pisao i u ovoj rubrici koju sam vodio do prije nekoliko godina, a u posljednje vrijeme, nažalost, i u osmrtnicama.

Opisao sam i zapisao mnoge ljude koji su nam omogućili stvaranje i oblikovanje časopisa, koji su prepoznali njegovu vrijednost pa nam omogućili rast i mijene časopisa, a u bibliografijama se može naći bogat popis naših suradnika.

Prije više od tri godine časopis je preuzela nova, mlada generacija i pokazala svu raskoš svog talenta stvarajući novo bogatstvo i raznolikost časopisa *Latina et Graeca*. Tranzicija se pokazala ne samo bezbolnom, već i poticajnom i danas imamo časopis – a vjerujem da ste se u to uvjerali – bolji nego prije.

Na to sam posebno ponosan, jer je to garancija budućnosti našeg pothvata.

Želeći nam „čestitati” ovaj značajan jubilej oglasilo se i Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske i nakon 20 godina odlučilo prestati financirati časopis i biblioteku *Latina et Graeca*. Na naš upit zbog čega smatraju da ne pripadamo javnim potrebama u kulturi koje to Ministarstvo financira dobili smo kompjuterski generirani odgovor da za sve nije bilo novaca i da se pobrinemo da novac nabavimo negdje drugdje.

Odgovor dostojan Ministarstva kulture.

Prije svega to odaje da se odluke u tom hramu donose arbitrarno, jer nismo vidjeli nikakve kriterije kako se procjenjuje da neka izdanja pripadaju kulturi a druga ne, kako se i zašto jedni financiraju a drugi ne, već je to sve u nadležnosti samovoljne kulturne birokracije. U čemu smo se to promijenili da nas više ne prepoznaju kao kulturni proizvod, a baš su svježina i bogatstvo priloga dokazali da je istina upravo obratna? Zatim to anonimno društvanje nema nikakvu potrebu da

se pobrine – kao nadležni resor – da pribavi više novaca, a Vlada se hvali kako je ostvarila višak u proračunu! Napokon, treba reći da me je više povrijedilo njihovo preziranje golemih entuzijastičkih napora velikog broja ljudi nego lišavanje novaca (ta radilo se godišnje o iznosu današnjih 2000 eura), jer ćemo se, dakako, potruditi da ih nađemo drugdje.

I bit će još i časopisa i knjiga, jer ne odustajemo, a nadamo se da će neki budući ministar – vjerujem ubrzo – ispraviti ovu eroziju kulture i kulturnih vrijednosti naše skromne zajednice. Veselim se tom trenutku.

Veselim se i novim brojevima, novim knjigama, seminarima, a ponajviše vašoj podršci koja iz godine u godinu raste. Hvala vam na vašoj vjernosti i zajedničkoj radosti čitanja časopisa *Latina et Graeca* i uživanja u njegovim priložima.

Zlatko Šešelj

25. svibnja 2023. slavimo 50 godina od izlaska prvog broja časopisa *Latina et Graeca*. U tih se pola stoljeća promijenilo gotovo sve što možemo zamisliti. Dovoljno je ostati u području izdavaštva pa se prisjetiti da su prvi prilozi za časopis bili otipkani na pisanim strojevima i onda ručno slagani u tiskarama a da su se ispravci ponovno ručno unosili u špalte – probne otisnute primjerke. Iz današnje perspektive to se uistinu čini nemogućom misijom, a pogotovo kad imamo na umu činjenicu da su prilozi često u sebi sadržavali i grčki alfabet. To je uistinu nevjerojatno, čak i više od neumitnog brzog prolaska godina koji je spomenut malo prije. Sve to je moglo funkcionirati jedino zahvaljujući velikom entuzijazmu tadašnjeg uredništva na čelu s dugogodišnjim glavnim urednikom Zlatkom Šešeljem. A upravo je taj entuzijazam ono što je jedino ostalo nepromijenjeno tijekom ovih 50 godina i on je razlog zbog kojeg časopis *Latina et Graeca* opstaje. I to ne samo entuzijazam uredništva nego i autora, suradnika, čitatelja i svih koji su na neki način povezani sa stvaranjem časopisa.

I s pravom se moj prethodnik Zlatko Šešelj ljuti na činjenicu da nam je Ministarstvo kulture dokinulo financiranje baš sada u ovoj obljetničkoj godini, i to bez ikakva objašnjenja. Zar nam uistinu naša kulturna dobra i antičko naslijeđe tako malo znače? Zar uistinu mislimo da se mlađi naraštaji mogu odgajati bez poznavanja grčke i rimske kulture i civilizacije i bez uvida u njihov utjecaj na hrvatsku baštinu? Od previše jadikovki i tužaljki, kako smo se već više puta osvjedočili, nema velike koristi: ionako su u ovih pedeset godina mnogo češća bila razdoblja u kojima su prema našoj struci vladajuće strukture bile nesklone nego ona koja bismo mogli ocijeniti poticajnim. Kao odgovor na ova pitanja, prema onoj latinskoj – *labor omnia vincit* – pred vama stoji 43. broj časopisa u novoj seriji (83. od početka

izlaženja) i donosi niz zanimljivih radova i priloga. Krajem godine izaći će, kako je to i uobičajeno, još jedan broj, a obljetnička će 2023. biti ispunjena i nizom događanja vezanih uz 50. godišnjicu izlaženja časopisa. Pozivam vas da zajednički proslavimo pola stoljeća našeg časopisa i da pokažemo da ćemo opstati i trajati još najmanje toliko godina!

Idemo stoga dalje pa uz Horacija poželimo našoj *Latini* (kako je odmila dekliniramo!) sretan rođendan i nazdravimo u njeno ime:

*Sume, Maecenas, cyathos amici
sospitis centum et vigilis lucernas
perfer in lucem; procul omnis esto
clamor et ira.*

Tamara Tvrtković